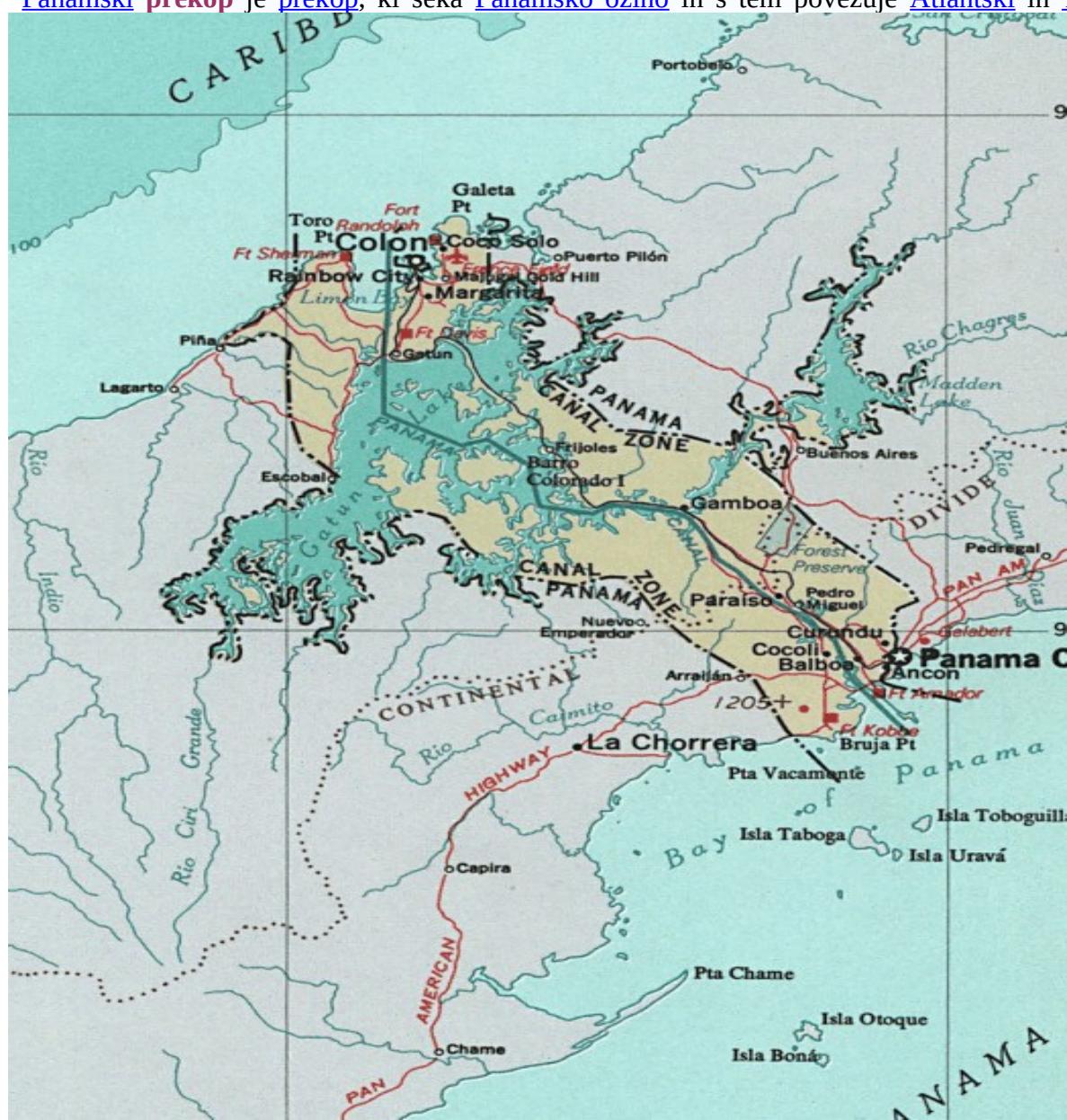

Panamski prekop

Panamski prekop je [prekop](#), ki seka [Panamsko ožino](#) in s tem povezuje [Atlantski](#) in [Tihij](#)

[oceano](#). Odprt je bil [15. avgusta 1914](#) in meri [82 km](#). Z njegovo izgradnjo je bila pomorska pot med vzhodno in južno obalo [Amerike](#) korenito skrajšana in olajšana, saj [ladjam](#) ni bilo več potrebno pluti okrog [viharnega rta Horn](#).

Zgradba

Prekop ima dva sklopa [zapornic](#) na tihooceanski in enega na atlantski strani. Med njima leži [Gatúnsko jezero](#) s številnimi [otoki](#). Njegova gladina leži 26 [metrov](#) nad [morsko](#), napaja pa ga ta namen zajezena [reka Chagres](#). Trojne atlantske zapornice (vsaka je visoka 21 m in tehta 745 [ton](#)) pri [Gatúnu](#) so tako dobro uravnotežene, da za njihovo premikanje zadostuje 30-[kilovatni](#) [motor](#). Iz jezera nato ladje plujejo skozi prvi tihooceanski sklop pri [Pedro Miguelu](#), nato pa še skozi drugega pri [Mirafloresu](#). Pacifiška stran leži 24 [centimetrov](#) višje od atlantske in ima mnogo višje [plime](#). Vse zapornice so podvojene, da lahko ladje plujejo v obe smeri. Skozi prekop jih vlečejo z majhnimi [lokomotivami](#).

Zgodovina

Dolgoletne sanje o prekopu prek ene od ožin [Srednje Amerike](#) so pričele dobivati resnejšo obliko v [20. letih 19. stoletja](#). Razpravljalno se je o treh poteh: prek [Tehuantepeske ožine](#) v [Mehiki](#), prek [Nikaragve](#) in prek [Paname](#).

[Francozi](#) so se po uspešni izgradnji [Sueškega prekopa](#) počutili sposobne zgraditi tudi povezavo med Atlantskim in Tihim oceanom. Na mednarodnem [kongresu](#), ki se je [maja 1879](#) odvijal v [Parizu](#), so delegati iz 22 [držav](#) premilevali vse tri možnosti in se odločili za Panamo. Za graditelja so izbrali [Ferdinanda de Lessepsa](#), ki je vodil že izgradnjo Sueškega prekopa. Dela so se začela [1. januarja 1880](#).

Že predtem je bila med letoma [1850](#) in [1885](#) zgrajena [Panamska železnica](#), ki je bila pomemben razlog za odločitev, da se bo prekop gradil ravno v Panami. Na njej so delali številni delavci zelo različnih [narodnosti](#), od katerih jih je nemalo umrlo, brez da bi kdorkoli vedel, kdo sploh so. Njihova trupla je železniška družba prodajala [univerzam](#) in [bolnišnicam](#), da so se lahko na njih učili bodoči [zdravniki](#).

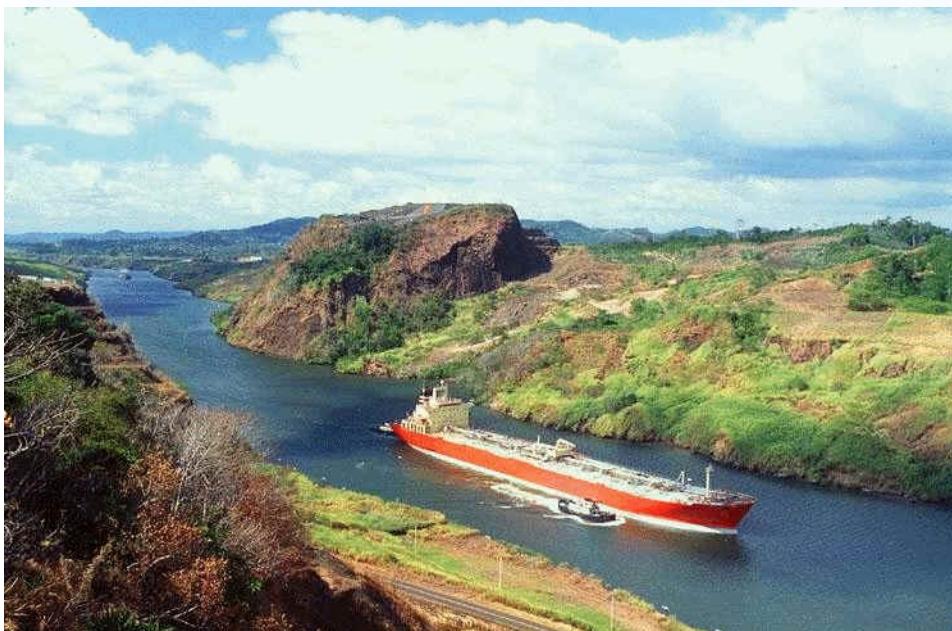
Ko se je začela gradnja, so Francozi spoznali, da se delo v suhi peščeni [puščavi](#) močno razlikuje od tukajšnjega v [džungli](#). Delo je zastajalo zaradi [poplav](#) in zdrsov [blata](#), [malaria](#), [rumena mrzlica](#) in druge tropске [bolezni](#) pa so neusmiljeno kosile med delavci. Francozi so morali delo opustiti.

[Ameriški predsednik Theodore Roosevelt](#) je bil prepričan, da so ZDA sposobne delo dokončati in da je nadzor nad prehodom iz Atlantika v Pacifik zanje [vojaško](#) in [trgovsko](#) pomemben. Tedaj je bila Panama še del [Kolumbije](#), zato je potem, ko je kolumbijski [senat](#) zavrnil pogodbo, Roosevelt panamskim upornikom obljudil pomoč [ameriške mornarice](#) pri osamosvajjanju v zameno za nadzor nad prekopom.

Panama je neodvisnost razglasila [3. novembra 1903](#). Roosevelt je poslal proti panamski [obali](#) ameriške [bojne ladje](#), zato Kolumbija nastanku nove države ni upala nasprotovati. [23. februarja 1904](#) je Panama za 10 [milijonov dolarjev](#) podelila ZDA nadzor nad [Kanalsko cono](#), 8,1 kilometrskim pasom ozemlja na vsaki strani prekopa.

Gradnja Panamskega prekopa 1907

Panamski prekop
danes

Viri: www.wikipedia.com

www.rtvslo.si

www.manianatours.com

www.navis.gr

www.inf-o.com